

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2025

tijdvak 1

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

1 maximumscore 1

weerkart 1

Een juist argument gaat in op de kleine afstand tussen de isobaren boven Nederland (waaruit blijkt dat het luchtdrukverschil groot is over een relatief kleine afstand).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze in combinatie met een juist argument.

2 C

3 maximumscore 2

1 = juist

2 = onjuist

3 = juist

indien drie juiste antwoorden 2

indien twee juiste antwoorden 1

indien minder dan twee juiste antwoorden 0

4 maximumscore 2

Juiste aanpassingen zijn (twee van de volgende):

- De huizen staan op palen/zijn verhoogd aangelegd.
- Er is ruimte gemaakt voor water.
- Er is veel vegetatie in de wijk.

per juist antwoord 1

5 maximumscore 2

1 = juist

2 = onjuist

3 = juist

indien drie juiste antwoorden 2

indien twee juiste antwoorden 1

indien minder dan twee juiste antwoorden 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 E

7 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat op een (relatief) klein stuk grond veel kassen staan / veel wordt verbouwd / veel geld is geïnvesteerd.

8 **maximumscore 1**

Uit een juist antwoord blijkt dat in de kassen waterdamp blijft hangen / de luchtvochtigheid hoog is (zodat er minder irrigatiewater nodig is).

9 **maximumscore 1**

Uit een juiste beschrijving blijkt dat in een bepaalde periode steeds meer neerslag valt.

10 C

11 **maximumscore 1**

Charleston

Uit het antwoord moet blijken dat aan de loefzijde / westzijde van de Appalachen stuwingsneerslag ontstond.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze in combinatie met een juiste oorzaak.

12 **maximumscore 2**

1 = warmer

2 = verdroging

3 = stijgen

indien drie juiste antwoorden

2

indien twee juiste antwoorden

1

indien minder dan twee juiste antwoorden

0

13 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat er een landbouwgordeel is waar veevoer wordt geproduceerd / dat in de Soybean-Corn Belt veevoer wordt geproduceerd.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 1

Juiste kenmerken zijn (een van de volgende):

- Tornado's komen zelden op dezelfde plek terug.
- Tornado's bestrijken een relatief klein gebied.
- Tornado's zijn van korte duur.
- Het is lastig in te schatten waar tornado's zullen ontstaan.

15 maximumscore 1

Het juiste beleid is hazard management of een correcte omschrijving daarvan.

16 maximumscore 1

weerkaart 1

Uit het antwoord moet blijken dat twee fronten botsen / er grote drukverschillen zijn (in het vlakke deel) van de Verenigde Staten.

Opmerkingen

Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze in combinatie met een juist argument.

Antwoorden die ingaan op orkanen of op aanwijzingen van de weerkaart die niet gekozen is, dienen fout gerekend te worden.

Water

17 maximumscore 1

middenloop

Voorbeelden van een juist argument zijn:

- Kaub ligt in een middegebergte.
- Kaub ligt in een gebied met reliëf.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze in combinatie met een juist argument.

18 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste redenen zijn:

- Wachten is goedkoper dan lading overslaan naar andere vervoermiddelen.
- Voor de lading van een binnenvaartschip zijn veel vrachtauto's nodig.

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 2	
	- Voorbeelden van juiste economische redenen voor het plan zijn: - De stuw vergroot de bevaarbaarheid. - De stuw verkleint de kans op lange wachttijden. - Uit een juiste reden tegen het plan blijkt dat het ecosysteem van de rivier verstoord wordt.	1 1
20	maximumscore 2	
	1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie juiste antwoorden	2
	indien twee juiste antwoorden	1
	indien minder dan twee juiste antwoorden	0
21	B	
22	maximumscore 2	
	- Uit een juist antwoord blijkt dat het kwelwater gefilterd is door de bodem. - Voorbeelden van juiste redenen zijn: - Er zullen vaker drinkwatertekorten zijn. - De vraag naar drinkwater zal stijgen.	1 1
23	maximumscore 2	
	1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie juiste antwoorden	2
	indien twee juiste antwoorden	1
	indien minder dan twee juiste antwoorden	0
24	maximumscore 1	
	Uit een juiste aanwijzing blijkt dat de rivier de Chang Jiang door meer/grotere provincies stroomt dan de andere twee rivieren.	

Vraag	Antwoord	Scores
33	maximumscore 1 krimpregio's Uit het antwoord moet blijken dat in krimpregio's vaker sprake is van ontgroening / een dalend kinderaantal / een dalend leerlingaantal. <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze in combinatie met een juiste reden.</i>	
34	D	
35	maximumscore 1 Uit een juist antwoord blijkt dat tussen Den Haag en Rotterdam veel files zijn / sprake is van congestie.	
36	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie juiste antwoorden	2
	indien twee juiste antwoorden	1
	indien minder dan twee juiste antwoorden	0
37	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat de Duitse bevolking krimpt / vergrijsst / de demografische druk toeneemt.	
38	C	
39	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat meer mensen gebruik maken van voorzieningen / de parkeerdruk toeneemt / de verkeersdruk toeneemt / de gebouwen een grotere schaduw geven.	
40	maximumscore 2 1 = eenkindregel 2 = scholing 3 = sterfteoverschot	
	indien drie juiste antwoorden	2
	indien twee juiste antwoorden	1
	indien minder dan twee juiste antwoorden	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

41 maximumscore 2

- 1 = onjuist
- 2 = juist
- 3 = juist

indien drie juiste antwoorden	2
indien twee juiste antwoorden	1
indien minder dan twee juiste antwoorden	0

42 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Het loon is in steden met minder dan een miljoen inwoners hoger dan op het platteland.
- Onderwijs in de steden is vaak beter dan op het platteland.
- Er is meer en bereikbare zorg dan op het platteland.
- In de steden zijn meer voorzieningen dan op het platteland.

43 maximumscore 1

Een juiste reden is dat in de hutongs de Chinese cultuur behouden blijft / Chinese leefwijze behouden is / de hutongs inkomsten uit toerisme opleveren.

44 maximumscore 1

Juiste kenmerken zijn (een van de volgende):

- Guangzhou ligt aan een bevaarbare rivier / staat in verbinding met zee.
- Guangzhou ligt in de buurt van Hongkong.
- Guangzhou ligt in de buurt van grote internationale havens.

45 maximumscore 1

Juiste veranderingen zijn (een van de volgende):

- Er zijn wegen aangelegd.
- Er is veel meer infrastructuur aangelegd.
- Er is veel meer hoogbouw.

46 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- Er zijn meer recreatiemogelijkheden.
- De vegetatie zorgt voor koelte op warme dagen.
- De natuurlijke rivieroeveren beperken wateroverlast.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 30 mei te accorderen.

Ook na 30 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

bron 1	nu.nl/binnenland/6226961/weerbericht-code-geel-wegens-mist-in-de-ochtend-en-windstoten-in-de-avond.html , 20 februari 2024
bron 2	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
bron 3	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
bron 4	weerplaza.nl/weerinhethnieuws/weerweetjes/russische-beer/3993/ , 21 februari 2018
bron 5	© KLUNDER ARCHITECTEN bouwadaptief.nl/maatregelen/gebouwen-op-palen-deels-in-water/ , 2024
bron 6	milieucentraal.nl/bewust-winkelen/kleding/koop-slimmer-kleren , 2023 nrc.nl/nieuws/2023/01/06/het-duurzaamste-kledingstuk-dat-ligt-al-in-je-kast-a4153399 , 6 januari 2023
bron 7	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
bron 8	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
bron 9	foto 1: shutterstock.com , foto-ID 1618106566 door Alice-D / foto 2: shutterstock.com , foto-ID 2108418938 door WK Lai / kaart: Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
bron 10	vrij naar: wpc.ncep.noaa.gov , 2024
bron 11	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
bron 12	shutterstock.com , foto-ID 2049291899 door Lutsenko_Oleksandr
bron 13	De Grote Bosatlas 56e ed. p. 188 kaart A
bron 14	tekst: Volkskrant, 13 december 2021 / foto 1: commons.wikimedia.org/wiki/File:Mayfield_KY_State_Farm_CRU_-23.jpg , 12 december 2021 / foto 2: whas11.com , 17 december 2021
bron 15	vrij naar: wpc.ncep.noaa.gov , 2024
bron 16	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

- bron 17 nos.nl/artikel/2436711-de-zoetwaterkraan-gaat-verder-open-voor-west-nederland,
14 juli 2022
- bron 18 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
- bron 19 ahn.nl/ahn-viewer, 2024 / horstermeerpolder.files.wordpress.com/2016/12/natuurdoelen-horstermeer-def-versie-19-sept-2016.pdf, Van 't Veer & De Boer, Jisp, 2016, pagina 21
- bron 20 news.cgtn.com/news/2022-10-01/Graphics-Facts-about-China-s-seven-major-river-systems-1dKEfR5JwTC/index.html, 1 oktober 2022
- bron 21 thoughtco.com/china-provinces-4158617, 29 juli 2019
- bron 22 worldwateratlas.org/narratives/water-as-leverage/shenzhen-water-situation/#projects,
2024
- bron 23 shutterstock.com, foto-ID 661209490 door Aisyaqilumaranas
- bron 24 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
- bron 25, 26 nos.nl, 'CBS: voor het eerst sinds 1900 minder geboorte dan sterfte in Nederland',
4 januari 2023
- bron 27 De Grote Bosatlas 56e ed. kaart 43B
- bron 28 De Grote Bosatlas 56e ed. kaarten 30A en 31A
- bron 29 populationpyramid.net, 2024
- bron 30 nos.nl/artikel/2456046-optoppen-in-plaats-van-nieuwbouw-ddr-flats-tegen-de-woningnood,
11 december 2022
- bron 31 demorgen.be/nieuws/china-krijgt-rekening-gepresenteerd-van-het-streng-eenkindbeleid-bevolking-krimpt-vroeger-dan-verwacht~b21f63f1/, Pepijn de Lange, 17 januari 2023
- bron 32 stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2021/indexeh.htm, 2024
- bron 33 nhglobalpartners.com/the-chinese-hukou-system-explained/, 10 augustus 2022
- bron 34 shutterstock.com, foto-ID 780054907 door Daniel Andis
- bron 35 landezine-award.com, 2009 - 2024

